

Nederlandse tekst (titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973).

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

Nr. 75.557 van 6 augustus 1998

A. 78.650/XIII-652

In zake : 1. **SCHWEREN** Ute,
2. **PLOUMEN** Joseph,
die woonplaats heeft gekozen bij
Mr. Patrick HENRY, advocaat,
Place des Nations unies 7
4020 Luik,

tegen :

1. **het Waals Gewest**,
vertegenwoordigd door zijn
Regering,
2. **de gemachtigde ambtenaar
voor de Provincie Luik.**

Verzocht heeft als tussenkomende
partij te mogen optreden :

**HET BELGISCHES RUNDfunk- UND
fernsehzentrum DER DEUTSCH-
sprachigen GEMEINSCHAFT,**

dat woonplaats heeft gekozen bij
Mrs. Didier MATRAY en
Gwendoline PARTSCH, advocaten,
boulevard Frère Orban 34/24
4000 Luik.

**DE WND. VOORZITTER VAN DE XIIIe KAMER,
RECHTSPREKEND IN KORT GEDING,**

Gezien de op 3 augustus 1998 ingestelde
vordering, waarbij Ute SCHWEREN en Joseph PLOUMEN, die
beiden op persoonlijke titel en als vertegenwoordigers

van het "initiative des citoyens de Raeren-Petergensfeld", vragen dat de volgende voorlopige maatregelen worden uitgesproken :

- de tussenkomende partij verbieden om ook maar één boom te vellen of om enige bouwwerkzaamheid te verrichten, zij het persoonlijk of door een beroep te doen op derden, zolang de Raad van State zich niet heeft uitgesproken over het ingestelde schorsingsberoep;
- de verwerende partijen gelasten om alle maatregelen te nemen die nodig zijn om te verhinderen dat het B.R.F. de bestreden handeling ten uitvoer legt zolang de Raad van State zich niet heeft uitgesproken over het ingestelde schorsingsberoep;
- beschikken dat iedere overtreding van één van deze opgelegde maatregelen met een dwangsom van één miljoen frank wordt bestraft;

Gezien het verzoekschrift tot nietigverklaring dat op 19 mei 1998 door dezelfde verzoekers is ingediend;

Gelet op de vordering tot schorsing die op dezelfde dag door dezelfde verzoekers is ingesteld;

Gezien het verzoekschrift dat ter terechtzitting is neergelegd, waarbij het BELGISCHES RUNDFUNK-UND FERNSEHZENTRUM DER DEUTSCHSPRACHIGEN GEMEINSCHAFT vraagt als tussenkomende partij te mogen optreden in de vordering tot het bevelen van voorlopige maatregelen wegens uiterst dringende noodzakelijkheid;

Gelet op de beschikking van 4 augustus 1998, waarvan aan de partijen kennis is gegeven en waarbij ze worden opgeroepen om te verschijnen op 6 augustus 1998 om 9.30 uur;

Gehoord het verslag van de heer LEROY,
staatsraad;

Gehoord de opmerkingen van de eerste
verzoeker, van Mr. BRULS en Mr. DELVAUX, loco Mr. HENRY,
advocaten, die voor de verzoekers verschijnen, van
Mr. MARICHAL, advocaat, die voor de verwerende partijen
verschijnt, en van Mr. PARTSCH, advocaat, die voor de
tussenkomenende partij verschijnt;

Gehoord het andersluidend advies van
de heer NEURAY, auditeur;

Overwegende dat de advocaat van de
tussenkomenende partij op de terechtzitting van 6 augustus
1998 een verzoekschrift heeft ingediend, waarbij deze
partij vraagt als tussenkomenende partij te mogen optreden
in de vordering tot het bevelen van voorlopige
maatregelen wegens uiterst dringende noodzakelijkheid;

Overwegende dat de volgende feiten dienstig
zijn voor het onderzoek van de vordering tot het bevelen
van voorlopige maatregelen :

Het B.R.F. is een openbare instelling met
rechtspersoonlijkheid, die is opgericht bij de wet van
18 februari 1977 houdende de bepalingen betreffende de
openbare Radio- en Televisiedienst. Artikel 7 van deze
wet belast deze instelling met de openbare dienst van de
radio- en televisieuitzendingen in de Duitse taal. Bij
een decreet van de Duitstalige Gemeenschapsraad van
27 juni 1986 betreffende het Belgisch Radio- en
Televisiecentrum van de Duitstalige Gemeenschap wordt de
organisatie en de werkwijze hiervan geregeld en de
opdracht van openbare dienst bevestigd.

De eerste verzoekster heeft vier jaar geleden een woning gebouwd "in de onmiddellijke omgeving (op ongeveer 50 meter volgens verzoekster, 108 volgens de tussenkommende partij) van het bestreden perceel". De tweede verzoeker exploiteert een boerderij "in de onmiddellijke omgeving van de omstreden plaats", en bezit grond aan de andere kant van de weg (Roetgenstrasse), op minder dan honderd meter van de op te trekken mast.

Bij een aanvraag van 24 juli 1997, die alleen in het Frans is gesteld, heeft het B.R.F. verzocht om een bouwvergunning voor een zendmast waarop verscheidene antennes zouden worden aangebracht. Er is ook voorzien in de bouw van een technisch lokaal en in de aanleg van parkeerterreinen. Zowel het lokaal als de parkeerterreinen moeten opgetrokken of aangelegd worden op een stuk grond dat gelegen is op het grondgebied van de gemeente RAEREN, Venn Strasse, dat onlangs door de gemeente aan het B.R.F. is verkocht.

De bouwvergunning is door de gemachtigde ambtenaar van het bestuur stedenbouw en ruimtelijke ordening van de provincie Luik afgegeven met toepassing van artikel 45 van het W.W.R.O.S.P. Het college van burgemeester en schepenen van de gemeente RAEREN had op 15 september 1997 een gunstig advies uitgebracht over het project. Het perceel waar het project moet komen ligt volgens het gewestplan Hoge Venen-Eifel, dat op 28 augustus 1979 bij koninklijk besluit is goedgekeurd, in een bosgebied. Dat perceel maakt trouwens deel uit van het internationaal natuurpark Hoge Venen-Eifel, waarvan de oprichting bij ministerieel besluit van 31 mei 1978 bevestigd is door artikel 24 van het decreet van de Waalse Gewestraad van 16 juli 1985 betreffende natuurparken. In het verzoek om principiële instemming, ingediend op 31 juli 1992 bij de gemeente RAEREN, zette

het B.R.F. uiteen dat de nieuwe mast het mogelijk moest maken om de ontvangst te verbeteren van de uitzendingen in het Duitse taalgebied. In dezelfde brief stelde het B.R.F. voor een bestaande brandtoren van 40 meter af te breken en een uitkijkpost aan te brengen in de nieuwe mast op een hoogte van ongeveer 30 meter. Op de ingediende plannen is er inderdaad sprake van het demonteren van een bestaande mast en van de bouw van een uitkijkpost op 25 meter hoogte in de nieuwe mast, waarvan de totale hoogte 80 meter bedraagt. Om de werkzaamheden te kunnen uitvoeren moet het betrokken perceel gedeeltelijk ontbost worden.

De bouwvergunning is op 15 januari 1998 afgegeven. Ze is gesteld in het Duits; in de bouwvergunning wordt erop gewezen dat "voor het grondgebied waar het goed gelegen is een gewestplan bestaat", en in artikel 1 ervan is het volgende bepaald :

- " De vergunning is afgegeven aan het
BELGISCHES RUNDFUNK- UND FERNSEHZENTRUM der
Deutschsprachigen Gemeinschaft.
- Volgens het gewestplan HOGE VENEN-EIFEL, goedgekeurd bij het K.B. van 28-8-1979, ligt het goed in bosgebied;
 - het ligt tevens in een internationaal parkgebied : Decreet Waalse Gewestraad 16-7-1985;
 - het project mag beschouwd worden als zijnde in overeenstemming met de bepalingen van artikel 185 van het W.W.R.O.S.P.;
 - overwegende dat het bestuurscomité van het Park Hoge Venen-Eifel op 1-10-1997 geraadpleegd is;
 - overwegende dat dit comité niet binnen de termijn van dertig dagen uitspraak heeft gedaan, zoals vereist bij artikel 16 van het decreet betreffende natuurparken, zodat het advies geacht wordt gunstig te zijn;
 - gezien het advies van de Afdeling Natuur en Bossen (D.G.R.N.E.)
 - gezien de aanwijzingen en preciseringen vermeld in het milieu-effectrapport;
 - gezien de plannen die op 25-9-1997 op mijn diensten zijn ingeschreven,
- de handelingen en werkzaamheden zijn verenigbaar met de goede plaatselijke aanleg voor zover de volgende voorwaarden worden nageleefd :

- de mastconstructie en de voorzieningen die daarop zouden worden aangebracht (platen en eventueel lichte trap) zijn lichtgrijs (RAL 7035);
 - de platen worden vastgemaakt aan de mast, en steken niet uit buiten de mast;
 - aanplantingen : er moet gezorgd worden voor een dichte beplanting met plaatselijke houtgewassen.
- Het mag in geen geval mogelijk zijn dat de verzoekende vennootschap de toegang tot haar draaginfrastructuur weigert aan een derde, al gaat het om een concurrerende vennootschap, die de bestaande drager mag gebruiken om er zijn eigen installaties op aan te brengen".

De verzoekers zeggen dat ze kennisgenomen hebben van de bestreden bouwvergunning toen ze tijdens de week van 6 april 1998 vaststelden dat bomen werden geveld en toen ze op 22 april 1998 het dossier bij het gemeentebestuur hebben ingezien.

Op 19 mei 1998 hebben ze het verzoekschrift tot nietigverklaring ingediend, samen met een vordering tot schorsing volgens de gewone procedure.

In de loop van de maanden mei en juni blijken er verscheidene voorbereidingen te zijn verricht (sonderingen, vellen van bomen). Eind juli begin augustus 1998 zijn de eigenlijke werkzaamheden aangevat met bouwmachines;

Overwegende dat het feit dat voor de vordering tot het bevelen van voorlopige maatregelen gebruik is gemaakt van de procedure bij uiterst dringende noodzakelijkheid, gewettigd is doordat de werkzaamheden daadwerkelijk zijn aangevat, en het argument dat op het terrein voordien voorbereidingen waren getroffen geen grond kan zijn om de vordering niet-ontvankelijk te verklaren;

Overwegende dat de verzoekers aanvoeren dat de onmiddellijke tenuitvoerlegging van de bestreden

handeling een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kan berokkenen, dat ze als volgt uiteenzetten :

" 1. Een eerste nadeel zal teweegebracht worden doordat een gedeelte van het gebied, dat de wetgever gemeend heeft op een bijzondere manier te moeten beschermen (perceel dat in een internationaal parkgebied ligt - decreet van de Waalse Gewestraad van 16 juli 1985) en volgens het plan bestemd is voor bossen (bosgebied)), definitief verwoest wordt.

Volgens uw rechtspraak stemt dat soort nadeel overeen met het nadeel bedoeld in artikel 17, § 2, van de gecoördineerde wetten (zie wegens gelijkheid van gronden de arresten betreffende de GCHEW : 45.854, 28 januari 1994, Stallaert; 17 december 1997, SOS Mémoire de LIEGE en vzw le Vieux LIEGE).

2. Of de geplande activiteit in verband met radio- en televisieuitzendingen verenigbaar is met de thans geldende minimumnormen, kan niet worden nagegaan wegens de gebrekkige informatie in de vordering en in het milieu-effectrapport. Het is bovendien onmogelijk om bij afgifte van latere exploitatievergunningen op die verenigbaarheid toe te zien, aangezien bij de huidige stand van de wetgeving niet in die vergunningen is voorzien. Er bestaat dus een kans op overlast veroorzaakt door de uitzendingen, die ernstige en moeilijk te herstellen gevolgen kan hebben op het vlak van de gezondheid en de fysieke gesteldheid van de verzoekers en van de andere bewoners van het gehucht. Volgens uw vaste rechtspraak is het nadeel, wanneer het risico van een nadeel voortvloeit uit een gebrekkige milieu-effectbeoordeling, automatisch ernstig en moeilijk te herstellen.

3. Een kennelijk esthetisch nadeel dat niet hersteld kan worden door een vernietigingsarrest. Het project omvat immers de bouw van een 80 meter hoge mast, de aanleg van een parkeerterrein en de bouw van een technisch lokaal. Deze omvangrijke constructie zal van overal in de streek zichtbaar zijn. Ze zal duidelijk zichtbaar zijn vanuit de woningen van de verzoekers. Een prachtig uitzicht wordt bijgevolg duidelijk aangetast. Rekening houdend met de kosten van zulk een constructie, met de economische vooruitzichten die daaraan verbonden zijn (omvang van de winst uit de exploitatie) en met de hoedanigheid van de opdrachtgever (B.R.F., een openbare instelling), zal het zo goed als onmogelijk zijn de afbraak van die mast en de aanhorigheden ervan te verkrijgen, tenzij na lange en dure procedures vóór de burgerlijke rechtbanken, waarvan de uitslag onzeker is. Een latere herbebossing zal nog minder zeker zijn : iedereen weet hoeveel tijd en zorg nodig zijn om zulke grote en

mooie bomen te verkrijgen (RvS, 39.049, BEDORET; RvS, 39.834, PINXTEN, ...)"

Overwegende dat het eerste onderdeel dat wordt aangevoerd aan een onwettigheid ontleend is, die een middel tot nietigverklaring kan opleveren - en die, in het onderhavige geval daadwerkelijk het eerste middel tot nietigverklaring vormt -, maar die op zich geen moeilijk te herstellen ernstig nadeel kan vormen, daar het bestaan van ernstige middelen en een moeilijk te herstellen ernstig nadeel twee onderscheiden voorwaarden zijn; dat de aantasting van een waardevol goed dat een bijzondere bescherming geniet hooguit een aanwijzing kan zijn voor een kans op een moeilijk te herstellen ernstig nadeel, een nadeel dat in de gegeven omstandigheden concreet moet worden aangetoond; dat de bouw van de omstreden mast en van de bijbehorende voorzieningen in het onderhavige geval slechts een beperkt deel van de grond in beslag neemt dat ten opzichte van het hele bosgebied en het natuurpark slechts onbeduidend is, en hiervoor geen bedreiging kan vormen;

Overwegende dat het tweede onderdeel dat wordt aangevoerd nauwelijks wordt gestaafd; dat, gesteld dat de informatie vervat in het dossier met betrekking tot de schadelijkheid van de geplande radio-uitzendingen via de mast onvoldoende zijn, daaruit niet het aangevoerde nadeel kan worden afgeleid, dat tegengesproken wordt door de technische gegevens die door de tussenkomenende partij zijn aangebracht, dat de expert wiens advies door de verzoekers is ingewonnen, van oordeel is dat hij niet in staat is die gegevens volledig te toetsen, maar dat ze hem niet onwaarschijnlijk lijken; dat soortgelijke voorzieningen op talrijke plaatsen dienst doen, zowel in België als in het buitenland, en die voorzieningen niet de problemen veroorzaken waarop volgens de verzoekers een kans bestaat;

Overwegende dat het derde onderdeel van het aangevoerde nadeel zeer subjectief is; dat soortgelijke masten als de betwiste mast in alle landen die voorzien zijn van moderne telecommunicatiesystemen deel uitmaken van het landschap, en dat ze een normaal gegeven zijn in een samenleving en als dusdanig verdragen moeten worden; dat het onesthetische uitzicht dat hieraan door de verzoekers wordt toegeschreven, niet als een ernstig nadeel kan worden beschouwd; dat de bijbehorende voorzieningen van beperkte omvang zijn, en duidelijk kleiner dan de naburige woningen, en evenmin als een ernstig nadeel kunnen worden beschouwd;

Overwegende dat niet voldaan is aan één van de voorwaarden die vervuld moeten zijn opdat de Raad van State maatregelen kan bevelen; dat de vordering tot het bevelen van voorlopige maatregelen niet kan worden toegewezen, en bijgevolg ook niet de vordering tot het opleggen van een dwangsom,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Het verzoek tot tussenkomst ingediend door het BELGISCHES RUNDFUNK- UND FERNSEHZENTRUM DER DEUTSCHSPRACHIGEN GEMEINSCHAFT wordt ingewilligd.

Artikel 2.

De vordering tot het opleggen van voorlopige maatregelen wegens uiterst dringende noodzakelijkheid wordt afgewezen.

Aldus uitgesproken te Brussel, in openbare
terechtzing van de XIIIe kamer, rechtsprekend in kort
geding, op zes augustus 1900 achtennegentig door :

de HH. LEROY,	staatsraad, wnd. voorzitter,
HARMEL,	griffier.

De Griffier,

De wnd. Voorzitter,

P. HARMEL.

M. LEROY.

VERTALING OVEREENKOMSTIG ARTIKEL 63,
EERSTE LID, VAN DE WETTEN OP DE RAAD VAN STATE,
GECOÖRDINEERD OP 12 JANUARI 1973.